

Voorwoord

“Maar hij leek lang nog niet op rust te zijn gegaan.
Ook nu nog woog en wikte hij zijn goede raad”

(AP 2.26-27a)

Fugit irreparabile tempus. Aldus sprak Vergilius in zijn ode aan Joris de Caucasiër (*Georgica* 3.284) – en of hij gelijk had. Wie had durven denken dat er ooit een moment zou komen waarop collega Marc zijn verdiende emeritaat zou opnemen – hij die nota bene het epitheton De Groote van bij zijn geboorte heeft meegekregen; wie deed hem dat voor? Nochtans suggereert zijn achternaam een royale pedegree. Enig archiefwerk leert ons al gauw dat Marc een nazaat moet zijn van niemand minder dan Peter de Grote; Karel & Pepijn de Grote; Constantijn, Theodosius & Iustinianus de Grote; Philippus & Alexander de Grote; Ajax de Grote; Cyrus, Darius & Xerxes de Grote; en zo kunnen we nog wel even doorgaan. De conclusie van ons kortstondig onderzoek is onvermijdelijk: Marc heeft koninklijke, zo niet goddelijke wortels! Hoe anders valt te verklaren dat zijn epitheton hetzelfde is als dat van Zeus - μέγας Ζεύς (*Il.* 18.292; cf. *A. Supp.* 1051; *S. El.* 174; *E. IT* 1077), door Homerus niet voor niets πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε genoemd (*Il.* 1.28 *et passim*).

De interessevelden van Marc zijn eveneens “Groot” te noemen. Omdat zijn onderwijs en onderzoek de voorbije decennia een dergelijke brede waaier aan onderwerpen suggereert, heeft dit volume geen specifieke onderzoeksfocus gekregen. Met “Parels in schrift” hebben we daarentegen (oud-)collega’s van Marc opgeroepen om een korte tekstpassage te belichten die, naar hun eigen aanvoelen, inspeelt op of aansluit bij Marcs eigen interesses. Niet minder dan 33 auteurs belichten op die manier in 29 bijdragen verschillende aspecten van Marcs academische carrière. We lezen over filologie, tekstedities, taalkunde en talendidactiek. In opvallend terugkerende thema’s als vriendschap, eenvoud en gemoedelijkheid, herkennen we ook Marc als persoon en in zijn relatie tot collega’s en studenten. Verschillende bijdragen belichten of gebruiken de wetenschappelijke edities van Marc zelf voor nieuw onderzoek en natuurlijk is ook de evangelist Marcus – nog zo’n illustere naamgenoot van Marc – een obligaat en terugkerend onderwerp.

“Onze” Marc ontving op 5 juli 1979 het diploma van Licentiaat in de Klassieke Filologie en op 31 oktober van datzelfde jaar het diploma van Geaggregeerde voor het Hoger Secundair Onderwijs van de toenmalige Rijksuniversiteit Gent. Daarna ging hij meteen aan de slag in het secundair onderwijs als leraar klassieke talen, eerst in het H. Maagdcollege in Dendermonde, daarna in het St. Andreaslyceum in Oostende om uiteindelijk terug te keren naar het H. Maagdcollege, waar hij van 1984 tot 1997 voltijds en van 1997 tot 1999 halftijds behalve de klassieke talen ook nog Duits gaf; nog één van Marcs bijzondere interessevelden. De liefde voor Griekse filologie dreef hem ertoe tijdens die loopbaan ook te beginnen aan een doctoraat, en met succes. Hij onderzocht het canoniseringsproces van de Apocalyps, in het bijzonder in het commentaar van Oecumenius waarvan hij de eerste wetenschappelijke editie verzorgde. Op 3 juli 1992 werd Marc het diploma van Doctor in de Letteren & Wijsbegeerte: Klassieke Filologie toegekend met de grootste onderscheiding. Zijn editie van Oecumenius werd in 1999 bij Peeters gepubliceerd. Later verschenen, naast tal van artikels, ook nog een afzonderlijk gepubliceerde *index verborum* (*Index Oecumenianus. Wortindex zum Apokalypsekommentar des Oecumenius*. Hildesheim: Olms-Weidmann, 2001) en een Nederlandse vertaling (*Oecumenius. Verklaring van de Apocalyps*. Gent: Academia Press, 2009). Het onderwerp heeft hem nooit helemaal losgelaten. De laatste jaren was voor zijn masterstudenten het voorrecht voorbehouden deze fascinerende tekst samen met een ware expert te mogen doorploegen.

Onderwijs en onderzoek gaan hand in hand en Marc is beide passies doorheen zijn carrière kunnen blijven combineren. Vanaf academiejaar 1991-1992, het jaar waarin hij ook zijn doctoraat afwerkte, was hij aangesteld als ‘vrijwillig en onbezoldigd medewerker’ aan de universiteit, voor de cursussen Grieks: Taalverwerving en Griekse Oefeningen in de toenmalige eerste en tweede kandidatuur onder leiding van Prof. em. Dr. Ludo de Lannoy. In het academiejaar 1997-1998 kreeg hij een halftijdse aanstelling als Praktijkassistent, die met ingang van 1 oktober 1999 omgezet werd in een voltijdse aanstelling als Doctor-Assistent. Op 1 februari 2005 werd hij benoemd tot docent, en later tot hoofddocent aan onze Alma Mater. Hij stond daar bekend als een attente collega, die steeds een knipoog of een bemoedigend woord over had voor een jonge collega. Niemand die met oprechtere genegenheid meeleeft met de vreugde én het verdriet dat tijdens koffiepauzes onder collega’s werd gedeeld aan de balie van de voormalige bibliotheek Griekse Letterkunde bij “Chrisje” (Christiane De Pauw) en later Els (De Loor). In periodes waar het hem zelf moeilijker ging, was het dan ook een evidentie dat collega’s voor hem insprongen.

In al die jaren bleef Marc bijzonder actief als onderzoeker. Naast zijn werk over Oecumenius, staat Marc ook bekend als expert in de poëzie van Christophorus Mitylenaius, wiens verzameling van 145 gedichten door hem kritisch is uitgegeven op basis van de 39 overgeleverde manuscripten (*Christophori Mitylenaii Versuum uariorum Collectio Cryptensis*. Turnhout: Brepols, 2012). Dat deze nieuwe editie een grote stap

voorwaarts was in de studie van Christophorus, kan u in één van de bijdragen in deze bundel zelf lezen. De uitgave illustreert meteen ook de combinatie aan talenten en karaktereigenschappen waarvoor Marc als academicus terecht bekendstond: bijvoorbeeld zijn grote nauwkeurigheid en oog voor detail als heurist, waardoor hij zelf nieuwe tekstgetuigen op het spoor kwam, of nog zijn bijzonder diepgaande kennis van de Oudgriekse taal en accentuatie, waarmee hij zowel op didactisch vlak als in publicaties kon imponeren.

Een derde auteur mag zeker niet ontbreken in dit rijtje: Johannes Geometres, wiens Metafrase van de Oden (Joannes Geometres' *Metaphrasis of the Odes: Critical Edition*. GRBS 44 [2004], 375-410) en de Parafrase daarvan (*The Paraphrasis of Joannes Geometres' Metaphrasis of the Odes*. GRBS 43 [2002-2003], 267-304) eveneens kritisch door hem zijn uitgegeven.

Zijn meest recente project als teksteditor gaat over de *Sôterios*-collectie, een middeleeuws 'handboek voor het geloof' met een bijzonder complexe tekstgeschiedenis waarvoor hij samenwerkt met collega Lara Sels – u leest er alles over in haar eigen bijdrage.

Hij publiceerde ook in de prestigieuze reeks *Oxyrhynchus Papyri*. Een collega noemt Marc in deze bundel dan ook terecht “een pionier op het vlak van papyrologie in Gent”. Hij gaf de papyri een plaats in het curriculum van de studenten Oudgrieks (de cursus ‘Hulpwetenschappen van de Griekse Filologie’, die door Marc beurtelings epigrafisch en papyrologisch werd ingevuld) en kreeg navolging van zijn studenten (van 2011 tot 2015 trad hij op als promotor van het doctoraat van Delphine Nachtergaele).

Marc De Groote was bovendien vanaf het begin (2010) betrokken bij het grote project “Database of Byzantine Book Epigrams” (DBBE), dat tekstuele en contextuele gegevens van Byzantijnse boekepigrammen samenbrengt in een digitale database. Als medeaanvrager van dat project is hij co-auteur van enkele artikels en begeleidde hij ook het doctoraat van Sien De Groot (zijn naamgenoot, maar dan “zonder de spellingsfout”, zoals hij ooit grapte in de klas) over de boekepigrammen in de manuscripten van Pseudo-Dionysius de Areopagiet. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat verschillende bijdragen in deze bundel zich baseren op gegevens die in deze databank terug te vinden zijn. Sinds 2007 is Marc ook één van de uitgevers van het bekende tijdschrift *Byzantion*.

Tot slot verdient ook Marcs *Syntaxis van het Oudgrieks* (Gent: Academia Press, 2008) uw bijzondere aandacht. Inmiddels doet dit werk al meer dan tien jaar dienst als het (te kennen!) naslagwerk van de studenten Grieks aan de UGent. Het is, zoals u verderop in deze bundel zal kunnen lezen, de vrucht van zijn jarenlange college-ervaring en een inspiratiebron voor andere taaldidactici om nieuw Nederlandstalig lesmateriaal op te stellen voor het aanleren van het Oudgrieks. Marc heeft natuurlijk een bijzonder lange ervaring als didacticus. Zijn universitaire leservaring gaat zoals eerder vermeld terug tot 1991 en zodoende kan hij zich beroepen op een indrukwekkende academische staat van dienst. Het lesgeven is een taak die hij altijd van groot belang heeft geacht en hij kweet

zich ervan met een niet-aflatend geduld en veel toewijding, of het nu ging over het transcriberen van een manuscript (cursus Oudgriekse Paleografie), het interpreteren van een kritisch apparaat of over de verdiensten van Mommsen, Nauck of Wilamowitz (beide onderdelen van de eertijds beruchte cursus Encyclopedie van de Klassieke Talen).

Marc stond vooral bekend als de onnavolgbare lesgever van de vakken Oudgriekse Taalverwerving I en II (in het eerste jaar) en Taalkunde I, II en Bijzondere Vraagstukken in de hogere bachelorjaren en de master. Als docent taalverwerving getroostte hij zich veel moeite om studenten die in het middelbaar onderwijs geen Grieks hadden gevolgd ('verwerwers') op maat bij te staan. Deze inspanningen worden tegenwoordig nog steeds in zijn geest verdergezet. Misschien nog het meest roemrucht onder studenten zijn de themazinnen, die hij opstelde om studenten te laten vertalen *naar* het Oudgrieks, maar dan wel op een manier dat er zoveel mogelijk onregelmatige vormen en Grieks idioom in voorkwamen, met als figuranten steevast de gebruikelijke oude vrouwtjes, rotte bruggen en getatoeëerde koeien, of nog de zeer edele dochter van Io.

In de vakken Taalkunde passeerden dan weer auteurs als Demosthenes en Flavius Josephus altemeerend de revue en maakten een onuitwisbare indruk op de studenten, niet alleen door de taalkundige lectuur van dergelijke interessante teksten, maar ook door Marcs inspirerende manier van lesgeven. Wie verder leest zal merken hoeveel van Marcs huidige collega's tevens oud-studenten zijn die hem ook, of zelfs vooral in die hoedanigheid huldigen, want het mag gezegd worden: Marcs studenten dragen hem op handen. Op een fanpagina op Facebook krijgt hij de volgende typerende beschrijving: "Wie zou geen fan zijn van MDG? De gemeenschappelijke nonkel van alle studenten Grieks. Altijd even minzaam, streng doch rechtvaardig, en vooral een oneliner als geen ander!" Marc heeft inderdaad een voorliefde voor en sterke voeling met de snedige taal, waarmee hij regelmatig zijn collegelessen kleurde. Veel van Marcs oneliners zijn voor de eeuwigheid vastgelegd in de rubriek 'Dixits' van *Klassikaster*, het tijdloze tijdschrift van de Gentse studentenvereniging Klassieke Kring. Los van de occasionele uitbarsting van hilariteit in het leslokaal, hadden die oneliners vaak ook de verdienste dat ze een detail van de Griekse taal onuitwisbaar in het geheugen van de student konden vastzetten. Marc als ongeëvenaarde didacticus, in zijn eigen gevatte bewoordingen:

"Inderdaad, in het Grieks gebruiken ze nu eenmaal twee soorten ontkenningen: μή en οὐ. En ze wisselen daartussen af. Ze hadden evengoed een nieuwe ontkenning kunnen uitvinden, zoals *troelala*."

Over de conjunctief aorist van ἵημι: "-ῶ -ῆς -ῆ -ῶμεν -ῆτε -ῶσιν - het lijkt de Kerstman wel!"

Over het woord ἐπιθαλάττιος: "dat betekent zoveel als 'de mensen die langs de kust wonen'. West-Vlamingen, heet dat tegenwoordig." Als Bruggeling mag hij dat zeggen!

Uit betrouwbare bron hebben wij, ten slotte, vernomen dat de dopelingen op de studentendoop van de genoemde Klassieke Kring de laatste jaren ook een versje van buiten moesten leren. Het is slechts één regel lang, dus dat van buiten leren viel best wel mee, maar het vat perfect samen hoezeer Marc door zijn studenten aanbeden werd. Met deze gevleugelde woorden willen we deze inleiding graag afsluiten en het huldeboek beginnen.

*Marcus Magnus, pastor gregis classicorum, heros noster est. Laudamus et celebramus.
Marce Magne, ad multos annos!*

Mark Janse
Tine Scheijnen
Berenice Verhelst